

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Астанақулова Гурдофарид Маҳрамшоҳевна дар мавзӯи «Таҳлили системаи антиоксидантӣ дар растании *Solanum tuberosum* L. бо истифодаи омили экзогении брассиностероидӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (Ph.D), доктор аз рӯи ихтисоси бD060718 – Физиология ва биохимияи растаниҳо

Картошкапарвари дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳалли масъалаи таъминот ба озуқавори ва бехатарии ғизо зарур мебошад. Соли 2012 Барномаи рушди соҳаи картошкапарварӣ қабул карда шуд, ки мақсади он боз ҳам афзун гардонидани истеҳсоли картошка дар кишвар мебошад. Аз ҳамин лиҳоз рисолаи пешниҳодшуда мубрам мебошад.

Солҳои охир зери таъсири омилҳои номусоиди иқлим, шури хок, ҳарорати баланди ҳаво ва хушкӣи хок афзуда боиси пастшавии ҳосилнокии зироатҳои кишоварзӣ гардидааст. Маълум аст, ки зери таъсири омилҳои номусоиди иқлим равандҳои оксидшавии биологӣ дар ҳуҷайраҳои растаниҳо фаъол мегардад ва ин боиси паст шудани фаъолияти системаи муҳофизатии растанӣ гаштааст. Аз ин рӯ омӯзиши системаҳои антиоксидантӣ дар растаниҳои навъҳои *Solanum tuberosum* L. ва баланд бардоштани қобилияти муҳофизати онҳо бо истифодаи маводҳои экзогени брассиностероиди масъалаҳои муҳими актуалии илмӣ физиология ва биохимияи ба шумор меравад.

Дар автореферати муалиф маълумотҳо оид ба таҳлили нишондодҳои физиологияи биохимиявӣ зери таъсири стрессорҳо ва гормони брассиностероид пешниҳод шудааст. Қайд кардан зарур аст, ки натиҷаҳои таҳқиқотҳо бо вазифаҳои гузошташуда мувофиқат мекунад.

Дар рафти таҳқиқотҳо унвонҷӯ усули дастраси аз вирусҳо солим гардонидани картошка бо истифодаи препарати зидди вирусии рибаверин дар шароити *in vitro* коркард намудааст. Дар асоси таҳқиқотҳои илмӣ анҷомдодашудаи муалиф муайян кардашудааст, ки картошкаи навъи Пикассо аз рӯи дараҷаи ғуншавии диалдегиди малонӣ ҳангоми таъсири

шӯри аз навъи Тоҷикистон фарқи назарас дорад. Инчунин муалиф ошкор намудааст, ки дар натиҷаи иловакунии гормони брассиностероид (БС) 2 маротиба камшавии синтези хлорофилли “а”, 1,5 маротиба каротиноидҳо ва пурзӯршавии синтези КРН мушоҳида мегардад. Нишон додаст, ки брассиностероид ва пролин дар тақвияти ферментҳои антиоксидантӣ ҳамдигарро пурра наменамоянд, аммо ҳангоми таъсири шароити стрессӣ дар равандҳои махсуси худ амал менамоянд.

Муаллифи дисертатсия доир ба мавзӯи рисолааш 15 мақолаи илмӣ дар маводҳои конференсияҳо, симпозиум ва семинарҳо, аз ҷумла 6 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба чоп расонидааст.

Ҳамин тавр, бо назардошти муҳимият, навоари илмӣ, ҳаҷми таҳқиқоти анҷомшуда, аҳамияти назариявӣ ва амалии натиҷаҳои бадастомадаи рисолаи пешниҳодшуда ба талаботҳои КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D060718 – Физиология ва биохимияи растаниҳо сазовор мебошад.

Мудирӣ шӯъбаи зироатҳои рағандиҳандаи
Институти зироаткорӣ Академияи
илмҳои кишоварзии Тоҷикистон
Доктори илмҳои кишоварзӣ

Нарзулоев Т.С.

Имзои Т.С. Нарзулоевро тасдиқ мекунам:
Сардори шӯъбаи кадрҳои
Институти зироаткорӣ АИКТ

Сайнизоми Бобохӯда

Суроға:

Институти “Зироаткорӣ ба номи Н. Махсумов”.
Академияи илмҳои Кишоварзии Тоҷикистон,
шаҳри Ҳисор, шаҳраки Шарора, кӯчаи Дӯстӣ.
Тел: (+992) 918985646, E-mail: shahodat@mail.ru